

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 5 Septemvrie st. v.

Trăim, am dis ieri, în mijlocul Europei, și sunt lucruri, care aici, în mijlocul Europei, nu se mai pot petrece, fără-ca să se producă o generală și adâncă indignațiune.

Un asemenea lucru e și procederea guvernului nostru față cu instrucțiunea nemaghiară din țările coroanei ungare.

Veacuri îndelungate invasiunea mahomedană și războaiele provocate de ea au oprit pe popoarele așezate în aceste țări în dezvoltarea lor socială, și când 'și-au stabilit Habsburgii stăpânirea în aceste țări, Germanii, asupra cărora căduse sarcina de a le civiliza, se aflau în fața celei mai grele chemări.

Nu vom cerceta, cum au împlinit ei această chemare. Destul, că sub povățuirea lor am ajuns la gradul de dezvoltare, în care ne aflăm sunt acum douăzeci de ani, când Maghiarii, ca unii ce se pretindeau mai destoinici și mai deaproape chemați, au primit asupra lor sarcina, de a duce mai departe lucrarea începută de Germani.

E acum treaba Germanilor să cerceteze și să constate, dacă Maghiarii au și dovedit în timp de două decenii, că sunt în adevăr mai destoinici și mai deaproape chemați a conduce mișcarea noastră culturală. Și suntem convinși, că nici nu vor lipsi Germanii de a face această constatare: cere gloria lor istorică să dovedească ce mult a pierdut cauza civilizațiunii prin mărginirea înfrîngerii lor asupra patriei noastre și cât de incapabili sunt Maghiarii de a înțelege și împlini misiunea de conducători ai mișcării noastre culturale.

Nicăiri acest adevăr nu ese la iveală ca în procederea actualelor noastre autorități publice față cu așezămintele culturale ale naționalităților și îndeosebi față cu scolile acestora.

Pentru Maghiari așezămintele de cultură și îndeosebi scolile de ori-și-ce grad sunt înainte de toate mijloace pentru propagarea limbii maghiare și a spiritului maghiar. Acesta e scopul de căpetenie, că-

ruia 'i-se sacrifică scopurile culturale. De aceea Românii, Germanii și Slavii de tot felul nu bucuroși își trimit copiii la scolile maghiare, ci fac tot ceea-ce le stă prin putință, ca să-și înființeze ei înșiși scolile lor, unde mai presus de toate se propagă cultura, așa cum o înțeleg ei și cum se potrivește cu firea lor.

Dreptul de a-și înființa așezămintele lor proprii de învățământ îl au naționalitățile și câtă vreme va sta Maiestatea Sa Francisc Iosif I în scaun nu va fi cu putință în Budapesta un guvern, care poate să abroage legea, prin care se stabilește acest drept. Dacă însă nu poate guvernul să abroage legea, poate să le creeze greutatea celor ce se folosesc de drepturile acordate prin ea. Și actualul guvern face tot ceea-ce îi stă prin putință, ca să le iee Românilor, Germanilor și Slavilor pofta, de a se folosi de dreptul lor.

Astfel încetul cu încetul s'au desființat sute și ear' sute, chiar mii de scoli române, germane ori slave. Le-au desființat chiar cei-ce le înființaseră, fiindcă slăbiseră în cele din urmă și nu mai puteau susține lupta cu autoritățile publice.

Eară desființarea acestor scoli e considerată de Maghiari drept un mare succes cultural.

Cu toate aceste au mai rămas încă în țările coroanei ungare mii de scoli, în care limba de propunere nu este cea maghiară, și îndeosebi noi Românii, așa ticăloși cum suntem, ne-am susținut cu atâta hotărîre, încât scolile noastre nu scad, ci sporesc din an în an și din an în an li se ridică și nivelul.

Vorba e acum să ni se creeze greutatea atât de mari, încât să nu ne mai rămână altă alegere decât să desființăm scolile noastre ori să le dăm drept scoli maghiare.

Acesta e scopul nemărturisit, dar' învederat, al legii pentru introducerea limbii maghiare ca obiect de studiu în scolile noastre.

Luând drept punct de plecare legea pentru naționalități, care nu a fost și nici

nu poate să fie abrogată, statul ungar nu poate să ne impună limba maghiară ca studiu obligat. Și nici nu ni-o impune legea dela 1879: ea hotărăse numai ca să 'i-se dea ori-și-cui putință, de a-și însuși limba maghiară.

Atât li-a trebuit Maghiarilor, pentru-ca să se simtă în drept a impune limba maghiară nu numai ca obiect de studiu obligat, ci chiar și ca limbă de propunere.

La început s'a cerut numai, ca să se predea limba maghiară în toate scolile ca obiect de învățământ. S'a ordonat apoi, ca pentru acest obiect de învățământ să se întrebuițeze vre-o opt, de ce oare pe săptămână. Vin acum, în sfârșit, inspectorii scolari și cer, ca învățătorii să predea în limba maghiară și ca elevii să poată da răspunsuri în această limbă. Astfel încetul cu încetul scolile noastre au devenit pentru Maghiari așezămintele pentru propagarea limbii maghiare, și copiii nostri trebuie să sacrifice cea mai prețioasă parte din tinerețile lor, pentru-ca să se căznească a învăța o limbă, pe care în școala primară n'o pot învăța așa, ca să n'o uite ear' după-ce vor fi părăsit școala și care celor mai mulți din ei nu le este de nici un folos.

Tot astfel legea cere, ca învățătorii nostri să poată învăța pe copii limba maghiară. Acum se cere însă, ca ei să poată preda în limba maghiară, pentru-ca din propagatori de cultură să devină nise agenți de maghiarizare.

Urmările acestei procederi sunt cele mai triste.

Mai întâiu și mai întâiu se cultivează prin învățătorii siluiți și prin copiii chinuiți cu limba maghiară disprețul pentru această limbă și ura contra tot ceea-ce este maghiar.

Apoi suntem noi opriți în dezvoltarea noastră culturală prin bolovanul nemistuit, pe care trebuie să-l poarte școala noastră, chinuind tinerele generațiuni cu o limbă străină, în loc de a le dezvolta aptitudinile și de a-i înzestra cu cunoștințele, de care vor avea trebuință în viața lor practică.

Se omoară, în sfârșit, pretutindenea sentimentul de dreptate și se produce convingerea, că legea nu este decât un pretext, pentru-ca cei-ce dispun de putere să facă tot ceea-ce vor ei.

Cum rezonază acum oficiosul „Pester Lloyd“ în fața acestor rezultate?

„În ceea-ce privește instrucțiunea limbii maghiare, — ăce el, — articolul de lege XVIII din anul 1879 dispune în § 4, că limba maghiară trebuie să fie în toate scolile obiect de studiu obligat . . . și nu e nicăiri vorba, ca limba maghiară să fie limbă de propunere . . . Intențiunea legii urmărește scopul practic de a le da tuturor locuitorilor țării ocaziune să-și însușească limba maghiară, care e totodată și limba statului“.

Care va să ăică oficiosul ascunde adevărul adevăr, ba îl neagă chiar. De ce? — Fiindcă se știe, că cunoștința lui trebuie neapărat să producă o generală și adâncă indignațiune.

Adevărul însă, ori-și-cât 'l-ar acoperi, ori-și-cât 'l-ar nega oficiosii din Pesta, va eși în cele din urmă la iveală și Maghiarii nu trebuie să-și facă iluzii: mai curând ori mai târziu întreaga lume cultă se va convinge, că mult, foarte mult a pierdut cauza civilizațiunii prin aceea, că li s'a dat Maghiarilor o prea mare înfrîngere asupra popoarelor din țările coroanei ungare și că nu este poporul maghiar capabil de a împlini misiunea culturală, pe care o pretinde.

Și după-ce va fi străbătut odată această convingere, celelalte vor urma ele de ele și Maghiarii vor înțelege și ei, cât de bine ar fi fost să asculte de aceia dintre noi, care le spun mereu, că trebuie să-și dea silința, de a câștiga simpatiile Românilor.

Din fostul al II-lea regiment român de graniță.

Este un obicei foarte rău și foarte de mult timp practicat între o bună majoritate dintre Români, că se lasă a trece în marea suferințelor cele mai mari nedreptăți ce vin ca la comandă acum dela comitele-suprem, acum dela pro-pretori și acum dela inspectorii de școală și de dare.

Foiața „Tribunei“.

Vecinii.

— Din fantasiile lui Nicolae Gogol. —

(Urmare.)

Între aceste se petrece o întâmplare de mare importanță pentru întregul Mirgorod. Polițaiul dete o „soare“ de unde să iau penelul și colorile, ca să zugrăvesc varietatea trăsurilor și grandetă serbării? Luați un ciasornic, uitați-vă în el și priviți la cele ce se petrec într'insul! În adevăr, o grozavă încurcătură! Închipuiți-vă acum, că în curtea șefului de poliție se aflau tot atâtea, ba poate chiar și mai multe roate. Câte și mai câte feluri de brișci și de trăsuri nu erau aici! Una e în partea de dinapoi lungă și în partea dinainte de tot îngustă, ear' ceealaltă tocmai din potrivă. Una dintre trăsuri e pe jumătate brișcă și pe jumătate calească, ear' ceealaltă nu e nici una, nici alta; și ear' alta nu putea să fie asemănătoare cu nimic și ni se înfățișa ca ceva fantastic și lipsit de ori-ce formă! Printre aceste nenumărate trăsuri și căruțe de toate formele se aflau și așa numite calești cu ferestri ca la casa, care

drept geamuri aveau nise zăbrele împletite. Viziții îmbrăcați în caftane sure, în surtoce și scurteici de cele mai felurite croieli și în cap cu căciuli de piele de miel ori de fel de fel de alte blănării, plimbau pipând caii desprînși prin curte.

Ce fel de adunare era la casa polițaiului! Ce mulțime de oaspeți! Cine poate să înșire numele lor? Ar trebui să iau de-a rîndul întregul călindar; nu lipsia aproape nici unul dintre sfinți. N'aș avea puterea fizică de a-i scrie pe toți, 'mi-ar amorți mâna. Și ce fel de cocoane, — oacheșe și blondine, lungi și scurte, groase și grase — ca Ivan Nichiforovici, — și apoi ear' altele atât de subțirele, încât îți venia să juri, că le-ai pute viri în teaca de sabie a d-lui polițaiu. Și câte feluri de cofaturi, ce toalete! Roșii, galbene, cafenii, verzi, albastre, noue, întoarse, refăcute, — ce șaluri, panglicii, ce pungi! Rămas bun, s'ermanilor mei ochi! După această priveliște o să orbiți de tot! — Și ce meară strașnic de lungă se încinsese! Și cum vorbeau toți între dînșii, ce foșnete de rochii, ce ferbere pretutindenea! Ce este față cu aceste o moară cu toate petritele, roțile, coșurile și sitele ei? Nu pot să spun hotărît despre ce s'a vorbit, dar' trebuie să presupunem, că despre multe lucruri plăcute și folositoare, cum sînt — timpul, câinii, grăul, mînzii și așa mai departe. A mai fost vorba și de bonete și de alte obiecte de modă. În sfârșit, Ivan Ivanovici, dar' nu cunoscutul nostru, ci cel cu ochii în cruci, mai rosti și cuvintele: „Mă mir prea mult, că ochiul meu

drept (Ivan Ivanovici cel cu ochii în cruci avea obiceiul de a vorbi despre sine în ton ironic) nu-l vede pe Ivan Nichiforovici, pe dl Dovgoșșin“.

„N'a voit să vină“, — grăi polițaiul.

„Și de ce n'a voit?“

„Sînt, mulțumită lui Dumnezeu, mai bine de doi ani decînd s'au certat, adevă Ivan Ivanovici și Ivan Nichiforovici, — și unde se află unul, desigur că celalalt nu se duce“.

„Ce-mi spui!“ — grăi Ivan Ivanovici cel cu ochii în cruci ridicîndu-și ochii și punîndu-și brațele în cruce preste pept. — „Ce-i acum de făcut? Dacă oameni cu ochi buni nu pot să trăiască în pace unul cu altul, cum să trăiesc eu în bună înțelegere cu ochiul cel chior al meu?“

În auzul acestor cuvinte rîseră toți cu hohote. Ivan Ivanovici cel cu ochii în cruci era o persoană foarte binevedută, fiindcă glumele lui se potriveau cu gustul oamenilor, ele par a fi obținut chiar aprobarea unui om înalt și uscățiv, îmbrăcat într'un surtuc lung și cu un blastru pe virful nasului, care de obicei stătea într'un colț și nu mișca nici măcar o trăsătură din fața lui, chiar nici atunci, cînd se lăsa căte o muscă pe nasul lui. Acum el se ridică din colțul lui și se apropiă de grupa ce se adunase împrejurul lui Ivan Ivanovici cel cu ochii în cruci.

„O vorbă! — grăi Ivan Ivanovici, tot cel cu ochii în cruci, cînd se vădî încungiurat de atîta mulțime, — o vorbă! În loc de a sta nu-

mai așa privind la ochiul meu cel chior, dați-mi mîna de ajutor să-i împăcam pe cei doi prietini! Acum își petrece cu femeile și cu fetele... să trimitem așa în taină după Ivan Nichiforovici și să-i facem să se pomenească deodată unul în brațele celuilalt.“

Propunerea lui Ivan Ivanovici cel cu ochii în cruci fu primită cu unanimitate și se luă hotărîrea de a trimite pe cineva fără de întârziere la Ivan Nichiforovici, ca să-l roage să vină la masa polițaiului. Se prezentă însă întrebarea importantă: cui să 'i-se încredințeze această sarcină gingașă?

Clătinau cu coții îngrijeați din cap. Se discută timp îndelungat în cestiunea, care este cel mai dibaciu și mai destoinic în diplomație, pînă ce nu se luă în cele din urmă hotărîrea de a încărca această misiune pe umerii lui Antonie Procopovici Galopus.

Voim înainte de toate să facem cunoscut cetitorului această personalitate.

Antonie Procopovici era un bărbat înzestrat cu cele mai rari virtuți, aceasta în cel mai adevărat înțeles al cuvîntului. Dacă vre-unul dintre prea onorabili nobili din Mirgorod îi dădea vre-o pîreche de pantaloni, ori vre-o cravată, el îi mulțumia; dacă cineva îi dădea așa încetinel un bobărnac, — el mulțumia și atunci. Dacă cineva întreba: „de ce Antonie Procopovici e gherocul d-tale de coloarea scortîșoarei, precînd mîncile sînt albastre.“ — el de obicei răspunde: „Al d-tale nu e tot așa? Așteaptă nu-

Nedreptățile ce ni se fac sînt generale și ne ating pe toți, cu toate acestea, abia de ici colea vine câte un om de inimă să le arete în toată golătatea lor. Și nu ar fi rău, dacă prelîngă suferințe am mai și protesta contra atîtor abuzuri. Ce se vedem însă? Nu numai că nu se cugetă nimeni la proteste, ci din contră se pare cumcă am fi îndestuliți cu toate stările de lucruri ce ni se croiesc. Ear' dacă este undeva vre-un ținut, care are mai mult a se plînge de nedreptăți, atunci cel dintău trebuie să ăicem că este ținutul Năsăudului.

România pe basată pe trecutul glorios al acestui ținut, a așteptat în toate timpurile o acțiune energică din partea Năsăudenilor. Era și ceva natural! Năsăudul era un centru curat românesc, care și putea lucra, dacă conducătorii lui nu erau cu două fețe. Noi voiam, ca să stăm cu toată lumea bine, anume: de o parte cu guvernul, — fie de ori-ce colorit politic, — de altă parte cu corpul național!... Era o dilemă foarte gingașă. Noi — ăiceam — dacă nu mergem mână în mână cu guvernul, ni se periclitează existența districtului, perdem tribunalul, perdem averile grănițarești, ni se închide gimnasiul; dacă însă nu mergem mână în mână și cu națiunea, atunci ne deslipim de corpul național, și apoi cine scie cu ce succese va triumfa națiunea, și noi, nu ar fi bine să nu ne arătăm, că nu spriginim dorințele naționale. Așa am făcut. Am mers cu guvernele și am mers și cu națiunea, ear' rezultatul este: că guvernele s'au jucat cu noi, luându-ne aproape totul, națiunea însă ne are ca un exemplu nedemn de imitat. Dar' se nu amintim trecutul, căci pe la noi — toți ăic că-l sciu — și ar fi mai bine, dacă sciindu-l, ar lăsa la o parte scârboasele frecări până-ce nu e tardîu.

Trecutul trebuie să ne fie o oglindă, în care să vedem și viitorul. Trecutul să ne fie acel măr adamitic, care ne-a desbrăcat de o fericire, care nu în scurt se va reîntoarce. Dar' se nu amintim trecutul, căci trecutul nefast nu numai sdrobesce inimile, ci adeseori le face și imposibile de a întreprinde lucruri mari. Să cugetăm așadar la prezent, făcînd concluziuni pentru viitor.

Nimic nu e mai natural decăt fericirea din Ungaria. Și cugetînd, că această fericire în vestmîntul ei de paingin cuprinde și fostul district al Năsăudului, trebuie să cugetăm, că multe, ba poate foarte multe musce (?) sînt capturate în acel scump vestmînt. Dar' se nu perdem din vedere, că omnipotentul paingin al comitatului Bistrița-Năsăud, la nimic alta nu se gîndesc — și asta spre buna lui reputație — decăt ca să arunce câte un fir bine sucit, în care să cadă acum un țințar, acum o vespe și acum un fluture. Eacă cum:

Îndată-ce omnipotentul Bánffy primî investitura de comite-suprem și preste împreunatul comitat Bistrița-Năsăud, cel dintău gînd i-a fost, ca să se încungîure de prea plecați și pururea supuși servitori.

mai, căci după-ce-l vei mai fi purtat, va semăna și al d-tale cu al meu". Și în adevăr postavul albastru își perde sub înfrîurirea soarelui față și devine cu înecul ca scorțîșoara. E însă un lucru curios, că Antonie Procopovici de obicei vara poartă surtuc de postav, ear' iarna unul de Nanching.

Antonie Procopovici n'are casa lui proprie. Avea mai nainte una la marginea orașului, dar' a vîndut-o și din prețul ei și-a cumpărat o brîscă cu trei cai suri, în care umblă în ospeție pe la proprietari. Deoarece însă caii îi făceau multă bătaie de cap și mai cereau și ovės, Antonie Procopovici îi dete în schimb pentru o viovără și o slujnică, mai căpătînd pe deasupra și douăzeci de ruble în asignațiuni. Vioara a vîndut-o apoi, ear' slujnica a schimbat-o pentru o pungă de tutun, făcută din safian, încăt nimeni n'are pungă de tutun ca dînsul. Pentru mulțumirea aceasta trebuî să renunțe la călătoriile ce făcea la țeară, să steie în oraș și să doarmă pe unde îl apuca noaptea, mai ales pe la aceia dintre nobili, care simțiau o deosebită plăcere de a-i da câte un bobărnac. Antonie Procopovici este un mare iubitor de mesele altora și se pricepe la multe jocuri de cărți mai nevinovate. Una dintre cele mai de căpetenie virtuți ale lui este supunerea, de aceea își și luă fără întărdiere pălăria și bățul și plecă cu grăbire.

(Va urma.)

În congregațiuni dînsul e totul, ce voiesce aceea se întemplă. De sine se înțelege, acolo unde nu poate cu binele, reese cu amenințările. Să nu cugete cineva, că doar' i-ar face opoziție Năsăudenii!? Nu! Noi sîntem pasivi, și — apoi pasivitatea noastră merge până a neglija cu totul adunările comitatense. Noi, ce e drept, nici că ne putem duce din cauză, că sîntem sau amployați, sau profesori, sau pensionisti. N'am face opoziție, apere D-ău, ne ochesce Bánffy și cine scie ce ni se poate întempla! E' de observat, că Bánffy destitue, înaltă și coboară pe cine voiesce, ear' noi ne complimentăm ca nisce păpuși...!

Aceste în cele comitatense. Să vedem acum pe Bánffy în cele grănițarești ca comisar regesc!

Sînt aproape trei ani de ăile decăt părintescul guvern, vădînd nestatornicia lucrurilor pămîntene și buna politică năsăudeană, s'a îndurat preagrațios a numi pe Bánffy ca comisar guvernial preste toate averile comunale din fostul district al Năsăudului. Îndată cu numirea au început ordinațiunile lui. Și are să se scie, nu prea sînt rari ordinațiunile sale. În aceste dînsul e foarte ușor, dar' aspru întru executarea lor. „Bine, și-au ăis grănițerii — ca să nu stricăm cauzelor noastre grănițarești, avem să ne supunem. Cu cît ne vom purta mai cu loialitate față cu dînsul, cu atăta va fi și el mai cu cruțare față cu noi.“

Faptele însă au dovedit și dovedesc contrarul.

Bánffy, îndată-ce puse piciorul pe pămîntul grănițareșc, s'a apucat de lucru. Ear' ca să fie mai sigur, a stors prin mult marinimosul Tisza decretul de comisar regesc preste fostii grănițeri Năsăudeni, la ceea-ce veăi-bine nici Maiestatea Sa Domnitorul nu s'a opus. Atunci s'a audît printre noi durerosul: *Habemus Papam*.

Ca comisar regesc preste averile fondurilor grănițarești lucră cu toată energia. Nimic nu se poate face în administrare fără de dînsul. Primul act după instalarea lui a fost, că a scos din comisiunea administrătoare câțiva profesori, și a numit dînsul membrii. Comisiunii i-a spus, că are să lucre după bunul plac al lui, ear' dacă va lucra contrarul, atunci va administra el fondurile după-cum scie. Oamenii noștri au tăcut și aici. Ba ce e mai mult: *sluglărnicia* noastră a mers până a-i arangia „banchet“, ca așa sătul bine, să ne poată mai bine direge. E ceva scărboș, gîndind la micimea noastră de spirit. Toți tac. Profesorii, dela cari în atari casuri ai aștepta mai mult, tac atît de bine, încăt nici capul nu-i doare. Își tem pânea de toate ăilele; se tem, ca nu cumva printr'un act nesocotit din parte-le să pericliteze existența gimnasiului, se înțelege spre nefericirea lor — nu spre a națiunii! — Acte naționale dela dînsii nu avem ce aștepta, căci un veto Bánffy-an îi periclitează. Preoțimea! nu se interesează. Singur Rds. domn vicar Grigoriu Moisil ar pută lucra ceva, dar' oamenii s'au îngrijit a-și asigura pozițiunile lor, ear' vicarul ca un om cu mult tact și prudență a fost dat de-o parte. Un act tare, ba foarte tare nesocotit decătă matadorii actualei situațiuni. Apoi e de observat, că și pe la noi sînt preoți cari, pentru 30 arginți vînd și biserică și națiune. — Advocații! ei sciu a arăta relele, dar' nu se pun pe lucru a delătura rēul și a curăți rana. Vorbe multe, isprăvi reduse la 0. Ofițerii pensionați, — deși nu puțini la număr, nu se amestecă în politica ăilnică, se pare că li-e rușine de cele ce vîd. Poporul țeran? el nici nu e barami informat în ceva.

Eacă! aceasta este starea faptică a lucrurilor din fosta graniță. Dar' mai este încă ceva! Se ăice spre rușinea noastră: se nu amintim în ăiare nimic despre aceste. Cum? se tăcem?!

E drept! Am tăcut timp mult, după-ce însă nu vedem nici o ispravă, sîntem în drept a reclama pe calea publicității drepturile noastre.

Întrebăm dar': Unde e protestul proiectat la dietă? Unde e deputațiunea ce ar trebuî să meargă la Maiestate? Care sînt punctele, de cari are a se ține comisarul regesc? Și pe ce basă am devenit sub această stare excepțională? Credem, că stimatul domn director al fondurilor ne va răspunde la aceste întrebări, cu

atât mai vîrtos, cu cît singur este mai bine informat despre toate. Fie însă sigur, cumcă autoritatea ideilor d-sale politice nu o ateam. Sîntem însă în drept a-l vedă lucrînd altcum și mai cu mult zel.

Despre purtarea comisarului regesc față cu scoalele, cu pădurile și față cu fondurile seolastice confesionale, în proxima scrisoare.

Revistă politică.

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

În sfîrșit între cele trei puteri imperiale se pare a se fi restabilit ear' buna înțelegere. Dîrului „Neue Freie Presse“ i-se comunică din Berlin, că diplomației principelui de Bismarck și stăruințelor diplomației germane în general a succedat a exopera în toate părțile acceptarea elementelor pentru o înțelegere a celor trei puteri imperiale în cestiunea bulgară. Rusia recunoaște caracterul european al cestiunii bulgare, ear' Austria și Germania s'au declarat gata, a respecta interesele Rusiei în Bulgaria. În locul principelui Dolgoruki se va duce generalul Kaulbars drept comisar-special rusesc la Bulgaria. Se presupune, că cele trei imperii s'au unit și în ceea-ce privește alegerea principelui bulgar, și că, dacă până acum nici nu s'au înțeles încă asupra persoanei viitorului principe bulgar, ele tot sînt gata, a interveni la timpul seu pentru unul și același candidat. Rusia a renunțat la gîndul unei invasiuni în Bulgaria, dar' o să se stipuleze anumite măsuri pentru cazul, cînd se vor altera ordinea și liniștea în Bulgaria. De altmîntrelea toate puterile vor sprigin regenta prin menținerea rapoartelor diplomatice. Căt pentru raportul dintre Rumelia-Orientală și Bulgaria va rămîne normativ protocolul din Constantinopol dela Martie al anului trecut. Se pare, că convocarea unei conferențe pentru regularea afacerilor bulgare nu se intenționează.

La aceste numitul ăiar observă următoarele:

„Dacă se vor adevăra aceste împărtășiri, Rusia a cîștigat în Bulgaria tot ceea-ce putea cîștiga în acest moment, fără a risca o conflagrațiune europeană. Cele două imperii vor să respecte pe deplin interesele rusești în Bulgaria și nu au de a face nici o excepțiune în contra trimerii unui comisar rusesc în principat. Acela acum nu se numesce Dolgoruki, ci Kaulbars. Pentru toate aceste Rusia cu dignitate recunoaște caracterul european al cestiunii bulgare, ceea-ce e cu totul de prisos, deoarece-ce acest caracter se păstrează într'un mod destul de clar prin dispozițiunile tractatului de Berlin.“

Într'aceste în Bulgaria treburile nu merg tocmai precum ar dori Rusia să meargă. După-cum se depeșează din Sofia cu datul de 15 Septembrie n., deputații aparținători partidului guvernamental s'au încercat Mercuri a propune Sobraniei textul unei adrese cătă Tarul. Textul proiectat a avut însă un limbagiu atît de umilitor, încăt o mulțime de deputați au protestat în contra lui și au amenințat cu o demonstrațiune antirusescă, dacă acest proiect se va ceti în cameră. În urma acesteia s'a decis a se hotări asupra cestiunii în ăia următoare. În decursul nopții spre Joi s'au unit partidele asupra unui nou proiect, care poate se va fi primit deja în ședința de ieri a Sobraniei.

Un corespondent dela „Wiener Allg. Zeitung“ a avut ăilele aceste o întrevorbire cu Stambuloff, care se se fi exprimat astfel: Se pare, că Rusia nu scie, ce anume voiesce. Prin alun-garea Principelui, Rusia și-a stricat șieși și nici nu va mai afla, ori-cine să fie stăpînitor în Bulgaria, un principe mai supus. Viitorul principe chiar în vederea dispoziției ce domnesce în țeară va fi mai mult Bulgar decăt Rus și va face front în contra Rusiei. Regenta nu va pută ține mai mult decăt una, două, sau în cel mai rău cas patru luni. Ideea unei confederațiuni balcanice numai așa ar fi realizabilă, dacă Turcia încă s'ar subînțelege și s'ar pută răzima de o putere mare. O forțare a confederațiunii balcanice ar strica acum Bulgariei, aflându-se Rusia îndemnată

a înainta până la Sofia, ear' Austro-Ungaria până la Niș.

„Telegraphul“ din Bucuresci împărtășește, că în Bulgaria sînt de nou serioase evenimente în perspectivă. Se crede, că e iminentă căderea regentei. Un delegat bulgar se fi avut cu ministrul-president Brătianu o întrevorbire mai lungă în privința unei alianțe între România, Bulgaria și Sărbia.

Cu privire la candidatura principelui Valdemar din Danemarca pentru tronul Bulgariei se scrie din Berlin, că acest plan nu mai există, fiindcă opiniunea publică din Copenhaga nu voiesce să vîre pe Danemarca în cestiunile lumesci. Foile rusești declară oficial, că candidatul rusesc pentru tronul Bulgariei e prințul de Oldenburg.

Căt privește în sfîrșit ocuparea Bulgariei, se depeșează din Londra cu datul de 15 Septembrie n., că toate puterile au răspuns la nota circulară a Porții despre Bulgaria în înțeles favorabil, și au asigurat, că nici o putere nu va ocupa Bulgaria cu putere armată.

„Standard“ și „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ răspundînd ăiarului „Standard“, care susținea într'un articol recent, că interesele Austriei în Orient nu se pot de loc concilia cu ale Rusiei, scrie următoarele:

„Standard“ urmează cu stăruințele sale pentru a dovdi, că Principele Bismarck s'ar afla într'o mare rătăcire dacă ar susține, că Germania n'are interese în Bulgaria.

„Cestiunea, că cine are să domnească în Bulgaria, ăice „Standard“, ar fi de o mică însemnătate, dacă n'ar fi împreunată cu politica celor trei puteri militare, cari în aparență par a avă aceleași vederi, dar' în realitate ele sînt adînc despărțite prin rivalitatea și neidentitatea intereselor lor.“

Acest mod de argumentațiune e un *proton pseudos*. „Standard“ cînd vorbesce de un antagonism de interese „deși vorbesce de trei puteri militare“ totuși are în vedere numai interesele Austriei și Rusiei. Aceste interese însă nu stau într'o contradicțiune neconciliabilă. „Le Temps“ afirma mai deunăci, că la Gastein s'a stabilit împărțirea Turciei între Rusia și Austria. Această scire pare a isvorî din fantasia Francezilor. Dar' dacă corespondentul lui „Le Temps“ deși e rău informat, totuși în judecata sa politică e mai superior colegilor sei dela „Standard“ cînd crede în găsirea unui *modus vivendi* între Austria și Rusia. Politica germană are în vedere numai un singur scop, acela de a realiza această posibilitate și starea lucrurilor ne face a crede, că aceste stăruințe au perspectivă de reușită.

Trebuie să vină un punct, ăice „Standard“, în care concesțiunile Principelui Bismarck față cu Rusia vor sta în opozițiune cu interesele amice și aliate sale Austria. Acest punct pare a se presenta cînd Principele Bismarck declară fără prevedere, sau mai bine întrebunțează un pretext lipsit de prevedere, că Germania n'are nici un interes în Bulgaria.

Înainte de toate ăiarul englez e în rătăcire cînd susține, că aserțiunile principelui Bismarck ar fi lipsite de prevedere și astfel le înfățișează ca greșite. Principele Bismarck putea fără nici o sfilă să-și exprime convingerea sa relativă la neînsemnătatea Bulgariei pentru Germania, căci el, față cu imperiile amice, joacă *cartes sur table*. „Standard“ aparține încă vechii scoli, a cărei întreagă măiestrie diplomatică sta în sofistică și această apucătură îl face să judece greșit pe bărbatul de stat german. Asemenea e neexactă afirmațiunea ăiarului „Standard“, că am sosit la punctul, unde amicia Germaniei nu se mai poate menține în același timp cu Austria și cu Rusia. Acel punct s'ar ivi poate, dacă presupunerea ar fi adevărată, că antagonismul dintre interesele ambelor imperii nu s'ar pută concilia, dar' fiindcă tocmai această presupunere e falsă, de aceea cade și argumentațiunea împreunată cu ea. Interesele Austriei și Rusiei prea bine se pot uni, politica Germaniei întesce la stabilirea acestei uniri și acel punct critic, despre care vorbesce „Standard“, există numai în fantasia acestui ăiar.

Dacă succesorul Principelui Alexandru, ăice „Standard“, va fi numai un instrument al Rusiei, atunci amicia dintre Austria și Rusia se va schimba într'o dușmănie pe față. Aceste informațiuni earăși sînt luate din aer. „Standard“ scie ca și noi, că Principele Alexandru a sosit în Bulgaria

a un instrument al Țarului și la început a domnit sub influența lui. Era oare această stare de lucruri nesuportabilă pentru Austria? Exista oare atunci o dușmănie pe față între ambele imperii? Recitul dovedește, că încheipurile, pe cari își lădese „Standard” fantasia politică, nu armonizau cu realitatea.

Bărbații de stat ai Angliei, asigură „Standard”, au îndatoriri față cu Anglia și principele Bismarck nu va reuși nici odată de a-i trage la cursă, ca numai ei singuri să iee în mână apărarea Peninsulei-Balkanice în contra Rusiei. Anglia nu-și va impune o îndatorire, care îi umbrează de drept Germaniei. La aceste putem espunde foi engleze, că bărbații de stat germani au tot asemenea sfinte îndatoriri față cu patria lor ca și Englezii față cu Anglia și nici ei nu vor căde în cursă de a apăra Peninsula-Balkanică în contra Rusiei. Națiunea, abstracțiune acend de unii indivizi fără patrie, națiunea germană, dăcem încă odată, împărtășesc vederea guvernului, că evenimentele bulgare nu ating interesele noastre naționale, și că politica noastră plecând din acest punct de vedere se găsește pe alea cea mai adevărată. Sântem departe de a e teme, că cancelarul, după-cum dăce „Standard”, va ședea între două scaune; din contră sântem convinși, că el pentru politică a-și-a ales basa cea mai sigură din cele trei caune.

Corespondențe particulare ale „Tribunei”.

Cluj, în 16 Sept. 1886.

EL. — Cine ar pute fi atât de nesocotit, încât să afirme, cumcă nu e de trăit în Ardeal? Are tot dreptul EL, când mai trage câte o prea înțeleaptă și cu multă socoteală scrisă și isvodită în patriotul „Nemzet” cu mare bucurie tipărită dela el, din turburarea patriotului zelornit și în aceeași limbă născocită aspră dojană pentru nepatrioții Valachi, căci *extra Hungariam non est vita, si est vita non est ita*, căci numai aici în numai aici pot oamenii căpeta posturi și plăți grase, ba totodată și zile de repaus, fără de a ncepe baremi slujba, după care trage leafă. Cine nu crede din celea spuse de el de nenumărate ori cătră Voi neînțelegătorilor Valachi, cetiți și să convingeți din negru pe alb eșit de colo de us, unde e toată puterea și de unde ne vine tot binele ce-l avem:

(De pe tabla neagră a universității:)

28—1886/7
B K sz.

Az. *nm. Vallás és közoktatásügyi Minister ur Moldován Gergely ny. r. tanár urnak az 1886/7 év I felére szabadságidőt engedélyezvén, a nevezett tanár ur által e félévre hirdetett előadások megtartása elmarad.*

Kolozsvárt, 1886 Szept. 11-én.

Dr. Szász s. k.
i. e. dékán. *)

Vedeți Voi nepatrioților Valachi, că el are drept, căci deși nu e inițiat în vasta literatură voastră, capătă leafă și totodată timp liber de a se pute prepara. Numai una nu pricep, cum de acum patrioții nu-și gratulează lor și lui. Deci dară cu drept dăce înțeleptul el, *extra Hungariam non est vita, si est vita*, nu-i ca în Cluj.

x.

Cohalm, 2 Septembrie 1886.

Cohalmul în timpul din urmă face pași gigantici (?) spre progres. Administrația și justiția se întrec întru înaintarea acestui „mezőváros”.

Precând pe terenul „material” înaintază prigrinind sau mai bine dă lucrând din răspuri pentru îndeplinirea comasării, atât de lăudată în programa din Cluj de reprezentanții nației așesci, pe terenul „social” și „moral” administrația nu cruță nici un sacrificiu pentru a duce la ordine pe „destrăbălății” de Cohalmeni.

Alegerile pe periodul de cinci ani sânt *ante portas*. Comisarii de comasatie linguesce pe alegătorii preponderanți, *főszolgabíró*-ul e face polițaiu umblând din crăjmă în crăjmă, pentru a-și câștiga respect (?) față de strigători, renumiți cortesi contrari guvernului.

Astfel s'a numit de tribunalul din Elisabopol (Ibașfalău) ca comisar, renumitul Szenkovich Dénes, acela, care fusese în cercetare disciplinară, pentru-că luase îndoite diurne, ceea-ce a timpul seu a fost amintit și de acest stimat diar.

Acest jude-comisar îndată-ce veni în Cohalm, deși imparțial după declarația sa înainte de numire, și-a dat în petec, ca Țiganul.

*) Acordând domnul ministru de culte și instrucțiune publică reg. ung. domnului profesor ordinar Gregorie Moldován cecediu pe semestrul I al anului acad. 1886/7, pelegerile anunțate de numitul domn profesor pentru acest semestrul nu se vor ține. Cluj, 11 Septembrie 1886. Dr. Szász m. p. decan.

Comasarea ajunse în stadiul prețurii. Inginerul-șef, Carol Roth, propuse proprietarilor Cohalmeni ca prețuritori pe: Absolon Șarlea, preot în Țapu, Ambrosi, fost adjunct pe la castru, Nagy Sándor, proprietar în Christur și Schwabe, proprietar și agricultor în Cincul-mic.

Proprietarii aleg prin aclamație comisiunea și în urma recomandății inginerului apărător, erau cu toții mulțumiți de această alegere. Dar ce se vede? Comisarul jalus de laudele, cu care inginerul Roth, încercă pe singurul Român în comisiune, își cugetă, că acela nu este bun, îl exclude și în locu-i își aduce pe un prietin numit Ujvárosy din Korond-Szt.-Márton, un bătrân neputincios, ear' în locul agricultorului Schwabe un tiner plugar din comuna vecină Ungra, care nici aspect de prețuritor n'are, dar' care, după-cum se vorbeste, a fost adus de primarul din Cohalm ca și acesta la comasarea din Ungra, încă numai în perspectivă, se-l tragă și pe dînsul între prețuritori plătiți cu 5 fl. v. a. pe zi.

Pentru-ce a fost însă exclus singurul Român din comisiune?! După care și din lege a numit dl comisar altul, până când n'a avut recipisa de predarea decretului în mână? Îndată-ce a primit dl Șarlea scirea, că e ales, a și plecat la Cohalm. Ajungând însă, i-s'a spus, că e prea târziu, căci s'au chîamat alții, fără nici o noimă, fără nici un drept numai pentru a-și aduce dl comisar oamenii sei, oameni cari se asculte!!

Mă întorc la dl „főszolgabíró”. Vineria trecută, 29 August, s'a lipit în localurile publice o „publicațiune”, prin care se face cunoscut, că acestea trebuie închise la 11 oare seara. Publicațiunea era subsemnată de oficiul comunal.

Duminecă 31 August dl „főszolgabíró” Balthes Friderich pe la 11 oare înhață după sine pe polițisti și gandarini, cutreeră toate localurile unde era lumină, dându-și testimoniu de adevărat președinte al filialei „kultur-egylet”-ului din Cluj.

Astfel în un local, oaspeții în urma provocării birtașului se pregătiau de plată și plecare. Dl „főszolgabíró”, respective inspector, ori căpitan, ori comisar de poliție, scie D-șeu care epitetă i-se vor mai păre, întră: „D-lor nu știți că la 11 trebuie să se închidă birturile?! Dar' cum cutezați a sta cu pelerile și cu șepcele în cap înaintea unui „főszolgabíró”? Afară de aci!”

Oaspeții măhniiți de această procedură unică în felul seu părăsiră odaia fără a plăti, ear' un cetățean ce se afla cu doi oaspeți ai sei și cu soția sa acolo, voină a plăti cheltuiala, dl „főszolgabíró” îl scoate până în stradă cu ajutorul unui polițist și al unui gendarm.

Judece onor. public ce cualificație merită acest „főszolgabíró”. Cât pentru noi, am întreba pe autoritățile superioare administrative:

Ce caută pretorul în cărciume? Comuna Cohalm își are poliția sa cu un comisar de poliție în frunte. Dacă dl pretor a dat un ordin, dacă primăria l-a publicat, aceasta este datoare să-l și îndeplinească, ear' dl pretore, vîdînd că aceea nu-și face datoria, are drept să pedepsească organele inovate de neglijență, dar' nici decum să se amestece în cercul lor de activitate.

Linștea nopților nu se conturbă de cetățeni, căci acestia, în urma sarcinelor ce-i apasă, abia din când în când în vre-o Duminecă își mai pot permite a intra în locale publice cu crucerii numărați de acasă. Banchetele cu și fără musică și-le permit funcționarii dela toate ramurile, pe cari însă dl „főszolgabíró” nu-i caută, sau îi încungiuură.

Să-i fie de bine d-lui „főszolgabíró”! Dar' n'am vorbi într'un cîas rău, anevoie va scăpa fără o medală de bene merenti dela șefii sei, cari încă n'au uitat Krach-ul dela alegerile trecute și în ajunul celor viitoare întineresce focul de răsunare asupra neascultătorilor Cohalmeni.

Silvius.

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul nostru, în reîntorcerea sa dela manevrele cele mari din Galiția, e pretutindenea cu mult entuziasm salutat și pe la gările pe unde trece întîmpinat de deputațiunile comunelor, ale preoții și nobilimii. În Przemysl Maiestatea Sa astat 6 oare. Seara a fost o iluminare de munți. Dela Tarnov până la Osvein i-se pregătise pretutindeni primiri.

Introducerea armelor cu repetiție în armata noastră comună. „Pol. Corr.” anunță, că în ministerul de războiu s'a hotărît introducerea armelor cu repetiție la infanteria armatei noastre comune. Deja bugetul de războiu, ce se pregătise pentru anul viitor, conține o parte a cheltuielilor necesare la introducerea acestor arme, care, fiind foarte costisitoare, se vor introduce numai pe rînd în decursul mai multor ani. „Pol. Corr.” aducînd scirea de mai sus, se provoacă la Germania, unde deja două corpuri de armată sînt prevăzute cu arme cu repetiție.

În reuniunea de asil dela universitatea din Viena devin în vacanță 29 locuri libere,

consistătoare din locuință liberă și serviciu, pentru semestrul hibern 1886/87.

La un asemenea loc liber poate, aspira fiecare demn și lipsit ascultător, riguros sau candidat de profesor dela universitatea din Viena. Aspiranții au să-și prezenteze cererile lor până cel mult la 12 Octomvrie n. 1886 la referentul dl stud. med. Emanuel Ladenbauer, Hernals, Ottakringerstrasse Nr. 11, instruindu-le cu următoarele documente:

1. Atestat de paupertate (de parochie, primărie și pretoriat sau căpitanat întărit.)
2. Testimonii scolare (studenții din semestrul I cu testimoniu de maturitate, ceilalți cu câte un testimoniu despre examen s'au cu câte două testimonii despre colocui.)
3. Arătare despre folosința vre-unui stipendiu și despre mărimea aceluia.

Societatea de lectură a tinerimii gimnasiale din Beiuș. Tinerimea studiosă dela gimnasiul superior gr.-cat din Beiuș s'a întrunit după usul vechi în societatea sa de lectură sub conducerea Clarissimului domn profesor Ioan Clintoc. S'a constituit în modul următor: S'a ales de notar al ședințelor Ioan Lupulescu, stud. cl. VIII; de notar al corespondențelor Arcadiu Crâșnic, stud. cl. VIII; de secretar Octavian Puticiu, stud. cl. VIII; de bibliotecar Nicolae Popoviciu, stud. cl. VII; de arhivar Teodor Popescu, stud. cl. VII; de cassar Ignatiu Szabó, stud. cl. VII; de controlor Ioan Nistor, stud. cl. VIII; de vice-notar Alexandru Vasiadi, stud. cl. VIII. Beiuș, 14/9 st. n. 1886. — Pentru societate: Arcadiu Crâșnic, notar al corespondențelor.

Scoala de stat din Sebeșul-Săsesc. Diarului „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt” i-se scrie din Sebeș cu datul de 12 l. c.: „Scoala de stat de aici nu s'a deschis cu începutul noului an scolastic; dar' presbiterul evangelic a primit în decursul săptămîinii trecute o provocare, să aplice prelungă un învățător dela scoala elementară de băieți și prelungă doi învățători mai bătrîni dela scoala de fete, cu totul trei învățători auxiliari, care cunosc limba maghiară, totodată să aștearnă un conspect despre averea scoalei și a bisericii, spre a pute decide în privința lefelor acolora; — o nouă dovadă pentru continuatale atacuri ilegale în contra scoalelor noastre.”

Petrecere cu joc în Cugieriu. Ni se trimite invitarea la „Petrecerea socială cu dans”, ce se va ține Luni la 20 Septemvrie st. n. a. c. în localul ospităriei celei mari din Cugieriu în favorul înființării „Bibliotecii populare de acolo”. Prețul intrării: de persoană 80 cr.; de familie 1 fl. 50 cr. Începutul la 8 oare seara.

Viena și Budapesta. În cea mai de pe urmă adunare a clubului electoral din „Margarthen” senatorul municipal și deputatul dietal Dr. Lueger a vorbit între altele de misiunea deputațiunii senatului orașenesc din Viena la serbarea iubileului din Buda. Dr. Lueger s'a exprimat despre delegații comunității din Viena în următorul mod: „Am desprețuit pe Cehi, când au peregrinat la expozițiunea din Budapesta, cășulind Maghiarilor și uitînd de Slovaci asupra. Trebuie să desprețuiesc și pe delegații orașului Viena, care căutau grația Maghiarilor și au fost uitat, că Buda a fost decătră Germani revindicată și numai prin slăbiciunea germană din nou perdută. Față cu ei nu poți ave alte sentimente.”

Colera din Budapesta. Scirile, care au sosit astăzi cu privire la epidemia din Budapesta, sonstată, că în adevăr este vorba de colera asiatică. Anume Dr. Schenhtaler a comunicat lui „Pester Lloyd”, că cercetările chemice și microscopice făcute de dînsul împreună cu Dr. Babeș au adevărit, că persoanele, care au murit, au fost atacate de colera asiatică. Cu toate aceste pericolul nu pare a fi mare, căci după-cum aflăm în foile, ce ne-au sosit astăzi din Budapesta, în 15 al curenteii numai un cas de îmbolnăvire de coleră a obvenit în Budapesta. Este speranță, că dacă populațiunea va observa prescripțiile profilactice și igienice, pericolul va fi în curînd cu desevîșire înlăturat. Cu deosebire se pune pond pe aprovizionarea cu apă bună de beat, căci s'a observat, că în părțile acele ale orașului, în care apa este bună, nu s'a întîmplat nici un cas de coleră. — Referitor la aceste mai înregistrăm și scirea, că guvernul României a luat măsuri stricte de precauțiune cu privire la pericolul de coleră, ce domnesce în Ungaria.

„Maghiarisare.” Sub acest titlu scrie „Egyetértés” dela 13 l. c. n.: „Preotul din comuna Jánosi în comitatul Baranya Iosif Krautsák a murit la 4 l. c. În mormîntarea sa s'a întîmplat în Jánosi cu mare pompă. Poporațiunea din Jánosi e curat germană, pentru ceea-ce s'a și dispus, ca cuvîntul funebrel și întreg ceremonialul înmormîntării să se țină în limba germană. Filia Komló e însă o comună curat maghiară, și celor-ce erau de față din această comună nu le-a plăcut de loc, că din ceremonialul iubitelor lor păstor nu au înțeles nici un cuvînt, pentru ceea-ce au și dat expresiune viuă neîndestulării lor. Plîngerile justificate ale Komloenilor și-au avut efectul lor la patronat, care a și hotărît, ca cu privilegiul ocupării acelei parochii să fie cu considerare la credincioșii maghiarismului, ceea-ce e și foarte de lipsă în Jánosi, unde nici învățătorul nu scie ungu-

resce, și unde decînd cu nona colonizare nu s'a mai auzit nici un cuvînt maghiar.”

Serbarea zilei de 30 August la Sinaia. În această zi, între alte festivități, s'a dat și un prînz la palatul din Sinaia. La sfîrșitul mesei, Regele Carol, după-ce dăte ordin, ca toți soldații batalionului să se înșire prelungă pavilionul, unde era aședată masa regală, rosti următoarele cuvinte:

„Privirea ce o arune asupra unui trecut, de care ne putem mândri, ridică sufletul și întărește încrederea în viitor. Sărbăm dar' în totdeauna cu recunoștință aniversările, ce amintesc faptele războinice ale oastei. Astăzi sînt 9 ani dela izbînda dela Grivița. Ca un trăsmit străbătut atunci țeara întreagă această fericită veste, găsind un puternic resunet în toate inimile. Lupta era sîngeroasă, jertfele mari, dușmanul însă zdrobit de armata noastră victorioasă, și din această dintăiu biruință România s'a înălțat în stat de sine stătător. Numele batalionului al 2-lea de vînători este strîns legat de acest fapt mare. Măndru poate fi dînsul de bărbăteasca sa purtare dela Grivița. Scumpă trebuie să vă fie vouă, vînători, ziua de astăzi. „Steaua României”, care lucește pe virful steagului vostru, vă amintesc vitejia fraților voștri căduți pe cîmpul de onoare. Vrednici fiți pururea de această falnică podoabă. Încungiuurați cu credință steagul vostru în cununat astăzi de Regina cu trandafiri pentru cei vii, cu frunze de dafini pentru cei morți. Încungiuurați dîc cu dragoste acest steag, simbolul cel mai înalt al ostașului. Convinș, că scumpa mea armată va fi în toate împrejurările pîtrunse de sfînta sa datorie, închin acest păhar în onorul seu. Să trăiască armata, fala și razimul României”. După aceasta Regina se ridică și, cu un glas viu și mișcat, ținu următorul toast:

„În amintirea acolora, cari au suferit și murit pentru țeară și în sănătatea acolora, cari vor ajunge viteji”.

Rosele Reginei. Din București se scrie: Înainte de asta cu vre-o câteva zile o familie americană cu numele Buxtone cercetă castelul Peleș din Sinaia. În parc li se asocia o damă, care culegea fără grije rose de pe un arbust de trandafiri și le rumpea frunzele. Această jucărie supără pe practica Americană și Mrs. Buxtone dăse în mod condamnător: „Pecat de frumoasele flori, la noi acasă costă două bucăți un șiling, d-voastră ați stricat până acum cel puțin un punct de sterlingi”. Dama stete pe loc și-i dăse zimbînd: „Și la noi au rosele un preț și mai mare; de multe-ori dă omul pentru o rosă o poezie, o privire de amor, o sărutare”. Prin un compliment ușor apoi se depărtă dama. Dela garde au aflat străinii, că poetica ucidătoare de rose e — Carmen Sylva, Poeta-Regină română.

Posta ultimă.

Berlin, 16 Septemvrie n. Discursul lui Bötticher, prin care acela a deschis la însărcinarea împăratului „Reichstag”-ul, expune, că convocarea s'a întîmplat singur numai în scopul ratificării convențiunii comerciale cu Spania.

Sofia, 16 Septemvrie n. Sobrania a acceptat propunerea unei telegrame de felicitare pentru Țarul, a aprobat proiectul de lege în privința stării de asediu și a votat creditul de șapte milioane și bugetul pe 1887. În urma unei sciri a „Lloyd”-ului, Austro-Ungaria, Italia și Anglia se fi recunoscut regența.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Macon, (locul central din comitatul Cenad) 17 Septemvrie n. Ați înainte de ameați a izbucnit un foc mare. Autoritatea s'a adresat la Seghedin pentru ajutor. Din Seghedin au plecat pompierii cu tren separat. Bate un vînt groaznic.

București, 17 Septemvrie n. (Scirea diarului „Pester Lloyd”) Ieri seara s'a descărcat o pușcătură de pistol în contra ministrului-president Brătianu, care se afla în societatea deputatului Robescu. Brătianu a rămas nevătămat, ear' Robescu a fost ușor rănit. Atentatorul a fost arestat și a recunoscut, că a comis faptul din motive politice.

Sofia, 17 Septemvrie n. Sobrania a acceptat în unanimitate răspunsul proiectat la mesagiul regenței. Adresa dă expresiune indignării poporului bulgar de lovitura de stat și provoacă pe guvern, a pedepsi pe cei vinovați după-cum merită; recunoască mai departe patriotismul exprincipelui și speră, că relațiunile cu Rusia vor deveni amicale.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albin.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

- 29 și 30 Noemvrie a. c. imobilele lui Ioan Baumann, decătră trib. reg. din Arad, în comunele Panatului-nou și Șiria.
- 23 Noemvrie a. c. imobilele lui Moise Asud, decătră banca industrială și populară din Arad, în comuna Zsigmondháza.
- 14 Octomvrie a. c. imobilele Ecatarinei Fehér decătră trib. reg. din Timișoara.
- 13 Octomvrie a. c. imobilele lui Ioan Malonyai decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.
- 12 Octomvrie a. c. imobilele văduvei lui Luca Ioțcovic decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.

Economie.

Târgul de rimători în Steinbruch. In 15 Sept. n. s'a notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr. unguresci grei, tineri 43.— cr. până 43.1/2 cr., de mijloc 43.1/2 cr. până 44.— cr., ușori 44.— cr. până 45.— cr., marfă țerănească, grea — cr. până — cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., ușoară 44.— cr. până 45.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 41.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori 41.— cr. până 42.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu

	din 17 Septembrie st. n. 1886.	
Hârtie-monetă română	Cump. 8.60 vând. 8.70	
Lire turcesci	11.20	11.25
Imperiali	10.20	10.25
Ruble rusești	1.20	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Septembrie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump. 97.— vând. 97.1/2
" Rur. conv. (6%)	" 87.7/8 " "
Act. de asig. Dacia-Rom.	" 270.— " 275.—
Banca națională a României	" 1020.— " 1030.—
Impr. oraș. București	" 32.— " 33.—
Act. de asig. Națională	" — " —
Credit mob. rom.	" — " —
Scrișuri fonciare urbane (5%)	" 100 1/2 " 101.—
Schimb 3 luni	" 25.13 3/4 " —
Societ. const.	" 164.— " —
Aur	" 13.90 " 14.10

Bursa de Bupăreșta

din 16 Septembrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	107.30
" " hârtie " 4%	94.80
" " hârtie " 5%	152.50
Imprumutul căilor ferate ung.	152.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	—
Bonuri rurale ung.	104.75
" " cu cl. de sortare	104.75
" " bătăne-timșene	108.75
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	105.—
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	120.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	127.—
Rentă de hârtie austriacă	84.65
" " argint austriacă	85.50
" " aur austriacă	118.70
Losurile austr. din 1860	140.—
Acțiunile băncii austro-ungare	863.—
" " de credit ung.	288.—
" " " " austr.	278.60
Argintul	—
Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	101.50
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori	9.98
Mărci 100 imp. germane	61.70
Londra 10 Livres sterlingi	126.—

Bursa de Viena

din 16 Septembrie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	107.30
" " hârtie " 4%	94.75
" " hârtie " 5%	152.50
Imprumutul căilor ferate ung.	152.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.75
Bonuri rurale ung.	104.90
" " cu cl. de sortare	104.90
" " bătăne-timșene	104.90
" " cu cl. de sortare	104.90
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	120.98
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.80
Rentă de hârtie austriacă	84.75
" " argint austriacă	85.75
Rentă de aur austriacă	118.80
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	862.—
" " de credit ung.	288.—
" " " " austr.	279.50
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.96
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.65
Londra 10 Livres sterlingi	126.—

Se caută un învățacel

în negoțul de băcănii, coloniale și bumbacuri
al dlor Ioan Dușoiu & Fiu
Brașov. [336] 2—2

Curs de moșit.

Direcțiunea clinice și a institutului de moșit r. ung. pentru moșe prin aceasta aduce la cunoștință deschi-

derea cursului pentru moșe. Instrucțiunea e gratuită, se începe la 12 Octomvrie 1886 și se termină la 24 Februarie 1887 n.

Primirea elevelor se efectuează dela 1 până 15 Octomvrie 1886 n., prelângă atestat de botez și de moralitate, la direcțiune, strada Poplăcii Nr. 27.

Direcțiunea.

Spre a face calificarea de moșe posibilă și persoanelor mai sărace ale populației rurale, Dr. C. Kreutzer va da pentru opt eleve cuartir liber pe durata cursului. Deslușiri se pot da totdeauna din partea direcțiunii. [334] 2—4

Concurs.

[338] 1—3

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școala conf. gr.-cat. din Ilva-mare se eșcrie concurs până la 26 Septembrie 1886 st. n.

I. În clasa de pe „Luncă” cu salariu 200 fl., cuartir și lemne.

II. În clasa I-mă învățător-adjunct cu 160 fl. salariu.

Suplicanții au a-și așterne la acest senat cererile provădate cu documentele de lipsă, până la termenul defipt.

Ilva-mare, în 12 Septembrie 1886.
Senatul scol. gr.-cat.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — (Transilvania)

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei”. Diuar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 15-a și a unei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica poezii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Roman”. Diuar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4—3 1/4 coale; și va publica articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea mulțime de predici pe Dumineci, sârbători și diverse ocașuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații primesc unele premii de valoare și-și pot procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vândare:

Biblioteca „Săteanului Român”. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl.; câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicoară, profesor gimnasial. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, inveterate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, inveterată și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I, II, III. Prețul broșurii I, II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovan. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafri și vioarele poezii populare culese și adnotate de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Puterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiuluțiu. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu arheologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbăți de școală, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora”. 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. Acest op cu devisa: „Tot ce putem arăta, se arătam pruncilor!” — este dedicat educatorilor și învățătorilor, plăpânde generațiuni a poporului român, a celui popor, ce s'a luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață. Edițiunea acestui manual în octav mare cuprindând 341 pagini, tipar garmond, este frumoasă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră

literatură pedagogică, nu aflăm nici un op, nici un manual întocmit după lipsele școalelor noastre în măsura, în care este acesta; și trebuie să constatăm cu plăcere, că autorul la redactarea acestui manual a dezvoltat mult zel împreună cu o rară diligență, intențiune sinceră însoțită de un studiu serios și îndelungat prin ce s'a făcut demn de lauda și spriginirea publicului român, mai ales a celor în prima linie interesați, cărora nu hesitam nici un moment a-l recomanda cu toată căldura.

Manual de Gramatica limbii române pentru școalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. Prețul 30 cr.

Manual de stupărit de Ioan Costinu. Cu 36 figuri explicative. Prețul cu porto francat 70 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul mărgăritar sufleteșc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci frumos ilustrată, pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșurate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Să se noteze: care edițiune se cere).

Visul prea sântei vergure Maria, a Născătoare de Dumnezeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se plătesc cu prețuri urcate acțiunile dela „Albina” și „Furnica” și cu prețurile originale acțiunile dela „Ardeleana”, „Mureșiana”, „Timișiana” și „Economul”. [296] 17